

ἄλλοις εἰς τὸ νὰ καταδείξῃ τὴν διαφορὰν τοῦ χαρακτῆρος τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν. Ὁ Κίμων ἠθέλησε νὰ ἀσφαλίσῃ τὸ κράτος τῶν Ἀθηνῶν πρὸ πάντων διὰ τῆς ἐπιθέσεως, ὁ δὲ Περικλῆς πρὸ πάντων διὰ τῆς ἀμύνης.

Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔμαθον τὸ νέον τοῦτο ἐπιχείρημα τῶν Ἀθηναίων, ἐξύπνησαν τελευταῖον ἀπὸ τοῦ ληθαργου αὐτῶν. Ἄν καὶ δὲν εἶχον ἔτι καθυποτάξει τοὺς ἐν Ἰθώμῃ εἰλωτας, ἐνόμισαν ὅμως ἀπαραίτητον νὰ δώσωσιν ἤδη σημεῖον ζωῆς· καὶ συγκροτήσαντες στρατὸν 1500 ἰδίων ὀπλιτῶν καὶ μυριάων συμμάχων ἐξήλθον, περὶ τὸ 456 ἔτος, τῆς Πελοποννήσου, ἡγουμένου τοῦ Νικομήδους, τοῦ ἐπιτροπεύοντος τὸν ἀνήλικον βασιλεῖα Πλειστοάνακτα. Πρόφασις τῆς ἐξόδου ἦτο νὰ βοηθήσωσι τοὺς κατοίκους τῆς μικρᾶς χώρας Δωριδος, καθ' ὧν εἶχον ἐπιτεθῆ πρὸ μικροῦ οἱ Φωκεῖς· ὑποχωρησάντων δὲ ἀμέσως τῶν Φωκίων, ὁ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων ἐτρέπη εἰς ἕργον ἕτερον, ἐπὶ τῷ προδῆλφ σκοπῷ τοῦ νὰ κατασκευάσῃ ἰσχυρὸν τινα ἀντίπαλον τῶν Ἀθηναίων, ἐν αὐτῇ αὐτῶν τῇ γειτονίᾳ. Εἶδομεν ὅτι αἱ Θῆβαι, ἕνεκα τοῦ μηδισμοῦ αὐτῶν, εἶχον σφόδρα ταπεινωθῆ καὶ ἀποβάλλει τὴν ἀρχαίαν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ἡγεμονίαν. Ἄλλ' ἤδη ὁ στρατὸς τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων ἀφείς κατὰ μέρος τὰς δυσαρέστους ταύτας ἀναμνήσεις ἠσχολήθη εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ καὶ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ὀχυρώματα τῶν Θηβῶν καὶ εἰς τὸ νὰ καθυποτάξῃ εἰς αὐτὰς τὰς ἄλλας βοιωτικὰς πόλεις, παραδίδων τὰς κυβερνήσεις τῶν πόλεων τούτων εἰς τοὺς ὀλιγαρχικούς, καὶ ἴσως ἐξορίζων τοὺς ἀντιπολιτευομένους. Αἱ Θῆβαι, ἀναλαβοῦσαι οὕτω τὴν ἀρχαίαν δύναμιν, ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς προμαχῶν κατὰ πάσης περαιτέρω πρὸς τὴν ἡπειρον ἐξαπλώσεως τοῦ τῶν Ἀθηναίων κράτους. Οἱ δὲ Σπαρτιαταὶ ἤλπισαν καὶ ἄλλο τι. Ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τινὲς τῶν ἐν Ἀθήναις ἀριστοκρατικῶν, δηλαδὴ τῶν δυσανασχετούντων κατὰ τῶν δημοκρατικῶν νεωτερισμῶν τοῦ Περικλέους, ἦσαν εὐδιάθετοι νὰ ζητήσωσι καὶ αὐτὴν τὴν συνδρομὴν τῆς Σπάρτης, πρὸς περιστολὴν τῶν ἀνιπάλων αὐτῶν. Ὅθεν οἱ τοιοῦτοι ἔσπευσαν νὰ συνεννοηθῶσι κρυφίως μετὰ τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Πελοποννησίων προσκαλοῦντες αὐτοὺς νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἵνα καθαιρέσωσι τὸν δῆμον καὶ τὰ οἰκοδομούμενα μακρὰ τεῖχη (!). Ὁ ἐντεῦθεν προκύψας κίνδυνος ὑπῆρξε τόσῳ δεινότερος ὅσῳ ὑπόνοια

αἰχμαλώτων λαφύρων, εἰς τε τὰλλα χρήμασιν ὁ δῆμος ἐρρώσθη καὶ τὸ νότιον τεῖχος κατεσκευάσεν ἀπ' ἐκείνης εὐπορήσεως τῆς στρατείας. Λέγεται δὲ καὶ τῶν μακρῶν τεχνῶν ἂ σκέλη καλοῦσι συντελεσθῆναι μὲν ὑστερον τὴν οἰκοδομίαν, τὴν δὲ πρῶτην θεμελίωσιν εἰς τόπους ἐλώδεις καὶ διαβρόχους τῶν ἔργων ἐμπεισόντων ἐρεισθῆναι διὰ Κίμωνος ἀσφαλῶς χάλικι πολλῇ καὶ λίθοις βαρέσι τῶν ἐλῶν πιεσθέντων ἐκεῖ οὐ χρημάτα πυρίζοντος καὶ διδόντος».

(1) Ὁ Θουκυδίδης (Α' 107) ἀποδίδωσιν ἀπλῶς εἰς λόγους καὶ ἀνάγκας στρατιωτικὰς τὴν εἰς Βοιωτίαν εἰσέλασιν τῶν Σπαρτιατῶν. Διότι φοβούμενοι μὴ ἐπιστρέφοντες ἐκ Δωριδος κατὰ θάλασσαν διὰ τοῦ Κρισαίου κόλπου κολυθῶσι τῆς διαβάσεως ὑπὸ τοῦ ἀθηναϊκοῦ σιόλου, οὐχὶ δὲ ἀσφαλῆ νομίζοντες καὶ τὴν κατὰ γῆν διὰ τῆς Γερανείας ἐπάνοδον ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κατοικῆς τῶν Μεγάρων ἀπεφάσισαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς Βοιωτίαν καὶ περιμένοντες ἐνταῦθα νὰ σκεφθῶσι τίνι τρόπῳ ἀσφαλέστερον θὰ ἐπαγέλθωσιν οἴκαδε. Εἰς τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν αὐτῶν συνετέλεσε, κατὰ Θουκυδίδην πάντοτε, καὶ ἡ πρόσκλησις, ἣν ἐπεμψαν αὐτοῖς κρυφίως ἄνδρες τινὲς ἀθηναῖοι ὀλιγαρχικοὶ «ἐλπίσαντες δῆμόν τε καταπαύσειν καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη οἰκοδομούμενα». Ταῦτα δὲ ἀκριβῶς ἠνάγκασαν τοὺς Ἀθηναίους νὰ στρατεῦσωσι πανδημεὶ ἐναντίον τῶν ἐν Βοιωτίᾳ Λακεδαιμονίων, μεθ' ὧν, ἐννοεῖται, ἠνώθησαν οἱ ὀλιγαρχοῦμενοι τότε Βοιωτοί, ἐνῶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους προσῆλθον χίλιοι Ἀργεῖοι καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν συμμάχων, καὶ οὕτω συνεκροτήθη ἡ ἐν Τανάγρα μάχη, ἣς ὁ χρόνος τιθέμενος συνήθως εἰς τὸ ἔτος 457 π.Χ. δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστός, διότι τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας τῆς περιόδου ταύτης δὲν εἶναι ἀκριβῶς καθωρισμένα κατὰ χρόνον.